

Kronika Knaadbużańska

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Adres Redakcji i Administracji
CHEŁM, ul. LUBELSKA 69Administracja czynna codziennie
przez niedziel i świąt
od 9 do 12 i od 16 do 18.Redaktor przyjmuje we wtorki
od 12 do 13 i w piątki od 17 do 18

PRENUMERATA:

miesięcznie 0.60 gr.
kwartalnie 1.80 zł.
rocznie 7.20 zł.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona 60 zł. Ogłoszenia
• drobne 10 groszy za wyraz

Słuszność zwyciężyła.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów w dniu 24 kwietnia r.b. postanowił przeprowadzić wykonanie gmachów kolejowych w Chełmie i przenieść w przyszłości dyrekcję P. K. P. z Radomia do Chełma.

Program wykonania tych gmachów będzie uzgodniony z ogólnym planem inwestycyjnym.

Oto oficjalna wiadomość, która w Chełmie wywołała radość, a w całym kraju w duszach wszystkich interesujących się gospodarką Państwa obywateli znalazła żywy oddech i odprężenie.

Bowiem „Zapomniana i zaniedbana sprawa” była nie tylko naszą, chełmską. Było to zagadnienie celowości gospodarki kolejowej i celowości wydatkowania przez organa państwowe grosza publicznego.

Decyzja przeniesienia dyrekcji kolejowej z Radomia do Chełma i wybudowania równocześnie z gmachem dla Urzędu mieszkań dla wszystkich urzędników tej instytucji była posunięciem celowym i planowym. Zaniedbanie zaś wykonania rozpoczętej budowy, w którą włożono dwadzieścia kilka milionów złotych, było publicznym skandalem, za który, miejmy nadzieję, winni poniosą odpowiedzialność!

To też postanowienie Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, które zapadło po zwiedzeniu budynków przez ministra komunikacji, pułk. Ulrycha, nie mogło być inne, niż powrót do dawnego, przemyślanego, mądrego planu, powziętego w r. 1927 przez Rząd, w którym zasiadał Wielki Budowniczy Polski Odrodzonej Marszałek Józef Piłsudski.

Że wśród naszej biurokracji nurtują złą prąd, paraliżując najlepsze poczynania sterników nawy państwowej, sprawa chełmska jest najwymowniejszym tego przykładem. Ale pocieszymy się jednak silną wiarą, wiarą, opartą znów na naszym chełmskim przykładzie, że naczelną organa kierujące państwem, walczą z tego rodzaju złem i chętnie słuchają głosu obywateli, widzących zło i poczuwających się do odpowiedzialności za losy gospodarki narówni z Rządem. Niema na świecie tak mocnego rządu, któryby widział, wiedział i zrobił wszystko sam, bez pomocy obywateli. Przeciwnie, najsilniejszym jest ten rząd, to państwo, w którym każdy obywatel świadomy jest celów ogólnie — państwowych i sam w każdym miejscu i przy każdej okoliczności uważa za swój obowiązek dla tego państwa przychodzić z pomocą czy to w formie bezpośredniego wykonania pracy czy też w formie zwrócenia uwagi władzom lokal-

nym lub centralnym na niewłaściwości postępowania szkodliwych jednostek lub na zadania mające na celu dobro ogólne.

Rządy w Polsce ożywione są jaknajlepszymi chęciami. A jeżeli nie wszystkie celowe posunięcia ich przynoszą pożytek, winni są i obywatele, którzy nie współdziałają.

„Niech każdy obywatel alarmuje na wieść — rzetelną i sprawdzoną — o marnowaniu grosza publicznego” — powiedział wicepremier inż. E. Kwiatkowski. Słów tych

użył Komitet Obywatelski w Chełmie za motto do memoriału w sprawie niszczących budynków dyrekcyjnych, złożonego w dniu 27 lutego r.b. p. Premierowi i p. ministrowi komunikacji.

Argumenty rzeczowe, zawarte w memoriale jasno, jak na dłoni wskazywały, że przeniesienie Dyrekcji z Radomia do Chełma jest słuszne. Rząd swą decyzją jeszcze raz stwierdził, że jego poczynania idą po linii celowości gospodarki państwowej.

W ROCZNICE.

W mrokach niewoli dzień 3-go Maja przyświecał pokoleniom, jako gwiazda przewodnia, wskazująca drogę do wysiłków, w wyniku których Niepodległość zdobyć zdołaliśmy.

Okres niewoli, wypełniony bohaterскими wysiłkami, dał świadectwo zrozumienia testamentu. Stwierdzić należy, że nie tylko słowa Ustawy 3-go Maja, lecz i myśl przewodnia, przyświecająca przy jej uchwaleniu, w czyn wprowadzona była. Jej zasługą jest Insurrekcja Kościuszkowska, jej zasługą wystąpienie szewca Kilińskiego, ona była pobudką do stworzenia Legionów Dąbrowskiego, ona dała hasło w Noc listopadową, ona dała broń w rękę bohaterów 63 roku.

Czyny powyższe były dziełem rozpacz, były szlachetnym odruchem Narodu.

Na widowni dziejowej ukazuje się Józef Piłsudski, który wcielił w czyn ideę walki o niepodległość. Stwarza siłę, która zdołała skruszyć kajdany i przygotować młode pokolenie do walki o granice wyzwalonego Państwa — w ten sposób spełnia wymagania testamentu przodków, daje narodowi to, o czym marzyli i o co modlili się wieszczę narodowi — przywraca Polsce niepodległość.

Pierwszy Sejm zmartwychwstałej Polski uznaje dzień 3-go maja jako dzień święta narodowego, i czyni to zupełnie słusznie, bo dzieło Kołłątaja, Staszica, Małachowskiego, stanowiące dla wszystkich Polaków w okresie niewoli, wspomnienie, krzepiące ducha i nawołujące do czynu — było testamentem, przekazanym wskrzeszonej Polsce.

Sejm ten jednak nie potrafił spełnić historycznego testamentu. Uznał za święto dzień uchwalenia Konstytucji, lecz zignorował zasady

przyświecające twórcom tej Ustawy — których nie wcielił w życie. Zignorował fundament ideowy, na którym twórcy Konstytucji opierali swe dzieło. A fundamentem tym były dwie zasady: wzmocnienie ówczesnej władzy wykonawczej w Polsce i ograniczenie przestępstw bardzo skomplikowanego systemu „sejmikowania”, którego jaskrawym wyrazem było: „liberum veto”.

Niezrozumienie podstawowych wymagań Konstytucji Majowej sprawiło, że musieliśmy przeżywać w Polsce przez kilkanaście lat proces rewizji zasad ustrojowych, uchwały bowiem pierwszego Sejmu wolnej Polski szły w kierunku osłabienia władzy wykonawczej i ugruntowania Sejmo-
władztwa.

Tu tkwi istotna przyczyna, dla której Józef Piłsudski wypowiedział walkę opaczemu pojmowaniu podstawowych zasad ustrojowych przez twórców marcowej konstytucji.

Konstytucja 23 kwietnia, konstytucja pod którą Twórca Niepodległości położył swój podpis — stanowi świadectwo nawrotu do głównych zasad, powodujących twórcami aktu 3 Maja.

Konstytucja ta wprowadza silną władzę wykonawczą, działającą w harmonijnym stosunku z przedstawicielstwem narodem, wyznacza organom ustawodawczym rolę, jaka im się słusznie należy i uniemożliwia wypadki, by silna władza państwowa mogła być uzależniona od jakichkolwiek przetargów czy konszachtów.

Twórcy konstytucji 23 kwietnia zrozumieli myśl przewodnią swych przodków i ich pragnienia wprowadzili w czyn, dając Państwu ustrój zgodny z duchem czasu tak, jak zgodną z duchem końca XVIII wieku była Konstytucja 3 Maja.

Dzieło Kołłątaja, Staszica, Małachowskiego odrodziło się w nowej ustawie ustrojowej.

Że nie przejęliśmy całego szeregu wskazań Konstytucji Majowej, nie uwłacza to myślowi, z których Konstytucja ta wyszła, bowiem półtora wieku rozwoju ludzkości w dziedzinie spraw społecznych musiało sprawić, że to, co w schyłku XVIII wieku było aktualnym, dziś może stanowić materiał historyczny lub archiwalny.

Myśli zawarte w Konstytucji Majowej pozostały żywe do dnia dzisiejszego. One bowiem były wynikiem głębokiej troski patriotycznej, one bowiem były wyrazem dążenia do wolnej, potężnej, mocarstwowej Polski.

Komunikat Komitetu uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego

Komitet uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego na posiedzeniu w dniu 29 b.m. ustalił następujący program obchodu żałobnego w dniu 12 Maja.

- godz. 7 pubudka z dziedzica Starostwa wykona zespół werbli
- godz. 9 Nabożeństwa w świątyniach wyznań niekatolickich.
- godz. 10 Nabożeństwo polowe na placu Dyrekcyj. Bezpośrednio po nabożeństwie defilada oddziałów wojskowych, P.W., organizacji społecznych i młodzieży szkolnej.
- godz. 13 3 minutowa Chwila Ciszy na sygnał podany przez Radio, dzwony kościelne i syreny fabryczne. W czasie chwili ciszy winna nastąpić przerwa w całym ruchu ulicznym, przechodnie zdejmują nakrycia głowy i zatrzymują się w skupieniu.
- godz. 19 Akademje żałobne w lokalach kin Tęcza i Apollo.
- godz. 20.45 Hołd młodzieży szkolnej
- godz. 20.45—21 Bicie dzwónów we wszystkich świątyniach

KO MIET

O nowy podział administr. powiatu chełmskiego

W związku z projektem utworzenia w powiecie chełmskim jeszcze jednej (14-ej) gminy na terenie gmin: Swierże, Dorohusk, Turka i Krzywiczki odbywają się zebrania gromadzkie zainteresowanych wsi i kolonii. Zebrania te mają charakter informacyjno-opiniodawczy.

Projekt w obecnym stadium różni się o tyle od pierwotnego, o którym pisaliśmy na tem miejscu przed paru tygodniami, że prócz projektowanej nowej gminy z siedzibą w Rudzie Hucie, zostanie zmieniona siedziba i granice gmin Swierże i Turka, zamiast których utworzono by gminę w Kamieniu i w Dorohusku. Przeciwno takiemu załatwieniu sprawy bardzo mocno opowiada osada Swierże, która zesłaby do rządu zwykłej wsi.

Również i ludność gminy Krzywiczki, której siedziba znalazłaby się w Starej Pokrówce, a to z racji oddania na rzecz nowej gminy Kamień, jednej z największych wsi w powiecie — Strachosławia — broni się przed utratą tak znacznej liczby ludności i terytorium.

Władze administracyjne powiatu chełmskiego czynią również starania w Urzędzie wojewódzkim w Lublinie o przyłączenie do nowej gminy w Rudzie Hucie wsi Uhrusk, której terytorja wrzynają się wydłużonym klinem w powiat Chełmski, a wieś sama położona jest bliżej Rudy Huty o parę kilometrów, niż od Zboreża, gdzie jest Urząd gminy Sobibór, do którego należy Uhrusk.

Nowy podział administracyjny powiatu jest projektowany tylko jedynie ze względu na ułatwienie ludności kontaktu z Urzędami gminnymi, od których obecnie niektóre wsie odległe są o dwadzieścia i więcej kilometrów. Protesty zaś należy traktować pod kątem pewnego nie zawsze usprawiedliwionego konserwizmu. Ludzie niejednokrotnie nie chcą zmiany tylko dlatego, że się do czegoś przyzwyczaili. Jest jednak nadzieja, że zdrowy rozsądek weźmie górę nad uczuciem.

Dział osadniczy.

Na zasadzie art. 16 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 842) Pan Minister Rolnictwa i Reform Rolnych upoważnił Pana Wojewodę Lubelskiego do udzielania osadnikom dalszych ulg w spłacie długu z tytułu Funduszu obrotowego Reformy Rolnej.

Ułgi mogą być udzielane z tytułu reszty ceny sprzedażnej gruntów państwowych, oraz z tytułu pożyczek ulgowych na kupno gruntów z majątków prywatnych i pożyczek na inne cele.

Zastosowanie ulg może nastąpić:

1. w wyjątkowych przypadkach w postaci rozłożenia długu na dłuższy okres spłat, gdy dłużnik nie może uiścić należności w okresie dotychczas wyznaczonym.

2. w postaci zmniejszenia kilku rat półrocznych, gdy dłużnik wskutek nieszczęść, wypadków lub t. p. znajduje się przejściowo w ciężkim położeniu materialnym.

3. w postaci umorzenia części długu, o ile obciążenie dłużnika jest nadmiernie wysokie.

W sprawie powyższej podania należy składać za pośrednictwem Starostwa Powiatowego do Województwa Lubelskiego.

Do podania należy dołączyć zawiadomienie lub odpis zawiadomienia Państwowego Banku Rolnego o konwersji i wysokości zadłużenia na dzień 1 stycznia 1935 roku (zawiadomienia takie rozsyłane były w jesieni 1935 roku) w razie zagu-

bienia zawiadomienia należy w podaniu uwidocznic Nr. długu i wysokość tegoż na wyżej wspomniany dzień.

Złożenie podania o ulgę w żadnym wypadku nie wytrzymuje płatności rat. Podania przyjmowane będą do dnia 1 lipca 1936 roku — złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane.

Wszelkich szczegółowych informacji w powyższej sprawie udziela Biuro Związku Osadników w Chełmie przy ul. Pierackiego 41.

Kierownik Związku Osadników
Dydzinski Stanisław

Rzepak zimowy.

Dobre zorganizowanie gospodarstwa rolnego wymaga ażeby wpływ gotówki był możliwie w różnych okresach. Dlatego należy wykorzystać wszystkie możliwości ku temu.

Rzepak zimowy dojrzewa w okresie tym, gdy rolnikowi są najwięcej potrzebne pieniądze. Nadto rzepak zimowy daje o wiele lepsze wyniki materialne, aniżeli żyto lub pszenica.

Dla pszczelarzy jest to roślina nieoceniona, bo daje pożytek najwcześniej. Naprzykład obecnie: rzepak zimowy jest w pełnym kwieciu.

Ciekawym objawem jest to, że w niektórych okolicach, a szczególnie w kolonjach niemieckich rzepak zimowy jest uprawiany w każdym gospodarstwie, natomiast w innych okolicach zupełnie go nie sieją. Z tego wynika przypuszczenie, że albo go nie doceniają, albo zupełnie nie znają. A szkoda, bo jest to roślina popłatna i cenna pod każdym względem.

KĄCIK PSZCZELARSKI

Rady praktyczne.

Bardzo wielu „pszczelarzy” zupełnie nie wie w jakim czasie należy wyjmować z uli ocieplenie, t. j. maty, słomę lub siano. A jest to sprawa zasadnicza do rozwoju pszczoł na wiosnę.

Spotykałem wypadki, że zaraz po pierwszym przeglądzie pszczoł, wszelkie ocieplenie roja było usuwane. Tak nie można.

Różwój życia pszczoł w ulu na wiosnę, poza zapasem miodu zależny od ciepła, a zatem w żadnym wypadku nie można usuwać ocieplenia. Zasadniczo maty powinny być stale w ulu. Wyjątek stanowi czas miodobrania, gdyż w tym czasie zazwyczaj jest dużo pszczoł w ulu i bardzo ciepło. Jednak wraz z zimnymi nocami, nawet wśród lata należy pszczoły okrywać matami.

W okresie obecnej wiosny dobre ocieplenie może ratować rozwój właściwy pszczoł. Bo chociaż dnie ciepłe, ale noce z przymrozkami, tamują rozwój roju.

Jeżeli ktokolwiek wyrzucił już siano lub słomę z ula, niech natychmiast to włoży z powrotem do ula, gniazdo ścieśni i trzyma w ten sposób roje aż do nastania zupełnego ciepła, co pszczoły same mu powiedzą, przez obleganie ula zewnętrznie ponad, lub pod wylotem.

Stefan Bolman.

Szczepienie dzieci przeciw dyfterji.

W miejscowościach zagrożonych epidemią, będą przeprowadzone przymusowe szczepienia ochronne przeciw dyfterji dzieci w wieku od 10 do 15 lat. Od dzieci szczepionych po raz pierwszy, będzie pobierana opłata 10 gr., oraz za rejestrację 5 gr.

Z wydawnictw.

Heliodor Mauthey, Toruń „Zagadnienie zatrudnienia ca 100 tysięcy ludzi więcej w Polsce przez podniesienie spożycia cukru” broszura 15 stron druku, nakładem autora, 1936 r.

Autor stwierdza i uzasadnia, że obecna polityka cukrowa „jest niezdolna i błędna”, formuje tezy: „zniesienia podatku od spożycia”, „zniesienia opłaty na fundusz eksportowy”, „zniesienia opłaty na fundusz kolejowy”, „zniesienia przywilejów plantatorów” i wiele innych... uzasadnia cenę detaliczną cukru na zł. 0,40—44 zagk.

W dostępny sposób wyjaśnia szereg błędów, a zarazem wskazuje, że przez obniżenie ceny nastąpi zwiększenie spożycia cukru, a przez to zwiększenie zatrudnienia, tak w rolnictwie, jakoteż i w przemyśle. Rozwiązuje dwie sprawy zasadnicze, — bezrobocie — odżywianie wsi, w zakresie danej sprawy.

Ujęcie słuszne i uzasadnione.

W niewielkiej tej pracy autor powiedział bardzo wiele... Lecz niech się nie ludzi, że zostanie zrozumiany przez tych, którzy powinni to rozumieć. Społeczeństwo bezwzględnie przykłada takim wywodom i to tylko wówczas, gdy Autor bezpłatnie rozda swą broszurę szerokim rzeszom... A może... będzie inaczej... Chciałbym... dlatego odsyłam ciekawych do zapoznania się z tą pracą, a Szanownego Autora zbroję w odwagę do polemiki na łamach prasy.

Stefan Bolman.

Zakłady wychowawcze.

Związek Osadników prowadzi bursy dla młodzieży uczącej się, które są zorganizowane i prowadzone jako zakłady wychowawcze.

Opłaty wahają się w granicach: od 30 do 60 zł. miesięcznie, za pełne korzystanie, jakoto: mieszkanie, światło, opał, żywienie, pranie, pomoc w nauce, pierwsza pomoc lekarska.

Szczegółowych informacji udziela sekretarz Powiatowego Związku Osadników Stanisław Dydzinski, w Chełmie, ul. Pierackiego 41.

Zebranie pszczelarzkie odwołane.

Przypadające Zebranie Zawodowe na dzień 3-go maja, t. j. w pierwszą niedzielę po pierwszym odwołaniu się, z przyczyny święta narodowego.

Stefan Bolman.

Z życia Rezerwistów.

Dnia 26.IV. r.b. Kom. Okręgu mjr. Smiechowski i Delegat Zarządu Głównego Z. R. kpt. Pawlik dokonali inspekcji administracyjnej Zarządu Pow. w Chełmie i Koła Dorohusk, biorąc jednocześnie udział w posiedzeniach jednoosobnych Zarządów.

W Dorohusku został zakończony tuniej szachowy, zorganizowany przez Zw. Rez. dla amatorów szachistów.

3-go maja zostanie otwarty w Dorohusku sezon sportowy, oraz zostanie odegrana komedia przez sekcję amatorską R. Z. p.t. „Grube Ryby”.

W Kamieniu odbyło się Walne Zebranie Koła Z. R., na którym wybrano nowy Zarząd.

Zebranie Federacji P.Z.O.O.

W dniu 27 kwietnia 1936 roku o godzinie 17 w sali Klubu Społecznego w Chełmie odbyło się Posiedzenie Federacji P.Z.O.O. udział w którym wzięli przedstawiciele sfederowanych związków i organizacji byłych wojskowych.

Przedmiotem narad były sprawy organizacyjne, jak również uroczystości żałobnych w pierwszą rocznicę zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Miedzy innymi postanowiono wpłynąć na Związek Podoficerów Rezerwy w Chełmie, który od szeregu lat jest bezczynny, w celu pobudzenia go do aktywności względnie końcową likwidację organizacji na rzecz Związku Rezerwistów w Chełmie, prowadzącego obecnie bardzo wzmoczoną akcję. W sprawie powyższej z odnośną uchwałą postanowiono się zwrócić do Wice Prezydenta miasta p. Pawłaka Franciszka — prezesa tej nieżywej organizacji, mającej na celu zrzeszanie tak zwany popularnie trzon armji.

Posiedzenie zamknięto o godzinie 22. Przewodniczył prezes Federacji p. Stefański — protokołował p. Węgierski sekretarz.

Ogłoszenie o przetargu

Zarząd Gminy w Żmudzi powiatu chełmskiego niniejszem ogłasza przetarg pisemny na różne roboty budowlane, związane z wykończeniem budynków: 1, murowanego Szkoły Powszechnej w Leszczanach i 2, drewnianego w Wolawcach.

Przetarg odbędzie się 18 maja r. b. o godz. 12-ej w lokalu Wydziału Powiatowego w Chełmie.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach w biurze Wydziału Powiatowego (Zarząd Drogowy) do godz. 12-ej dnia 18 maja b. r. z napisem „Oferta na roboty budowlane Szkoły w Leszczanach lub w Wolawcach”.

- 1) Oferta powinna zawierać wypełniony ślepy kosztorys;
- 2) Oświadczenie oferenta, że znane mu są ogólne warunki dostaw i robót ogłoszone w Dzienniku Woj. Nr. 21 z dnia 23 VI. 1935 r.
- 3) Dowód na wpłacone wadium w wysokości 5 proc. wartości oferowanych robót

Zarząd gminy zastrzega sobie prawo oddania całości robót lub ich części poszczególnym reflektantom, zmniejszenie lub zwiększenie wykonania robót, oraz prawo dopuszczania przetargu ustnego, do wolnego wyboru oferenta i unieważnienia przetargu.

Wszelkich informacji w sprawie przetargu udziela Zarząd Gminy w godzinach urzędowych, tamże można nabyć ślepy kosztorys preliminowanych robót za opłatą 2 zł. 50 gr. od egzemplarza.

Wójt gminy Żmudź
M. Niklewski

TANI NOWY ŚRODEK
przywracający siwiejącym
włosom ich pierwotny kolor
środek na

ODCISKI, BRODAWKI,
ZGRUBIENIA SKÓRY
środki: na szczury, myszy,
karaluchy i od potu.

S. BIRNBAUM
CHEŁM, UL. LUBELSKA 36.

Z kraju i ze świata

POWRÓT PREMIERA KOŚCIAŁKOWSKIEGO. W niedzielę 26 b.m. premier Kościółkowski powrócił z Węgier. Wizyta naszego premiera w Budapeszcie dała okazję Narodowi Węgierskiemu do zmanifestowania serdecznych uczuć i zaakcentowania więzi, łączącej oba bratnie narody.

PREMIER BELGIJSKI w POLSCE Van Zeeland, premier belgijski, przybył w niedzielę 26 b.m. do Warszawy. Wizytę gościa belgijskiego i jego przemówienia uważać należy za dowód przyjaźni między obu Państwami.

AUTOKEFALJA KOŚCIOŁÓW.

Min. W. R. i O. P. podczas swego pobytu w Wilnie wręczył najwyższemu zwierzchnikowi kościołów muzułmańskiego i karańskiego aktu autokefalji (niezależność tych kościołów od zagranicznych władz kościelnych).

BANK POLSKI NA INWESTYCJE Bank Polski oddał do dyspozycji Rządu 20 milionów na budowę elewatora zbożowego w Gdyni, rozbudowę chłodnictwa i t.p.

KONTROLA HANDLU ZŁOTEM I DEWIZAMI. Dekretem Prezydenta R.P. ustanowiona została kontrola dewizowa i handlu złotem.

Dekret ten zabrania handlu walutami i dewizami zagranicznymi, reguluje wywóz za granicę wszelkich środków płatniczych, oraz omawia sprawę udzielania kredytu cudzoziemcom.

ŚMIERĆ KRÓLA. Król Egiptu Fuad I. zmarł 27 b.m.

PAŃSTWA AMERYKAŃSKIE, A LIGA NARODÓW. Argentyna, Urugwaj, Chile i Peru zamierzają wystąpić z Ligi za przykładem Brazylii.

SYTUACJA w PALESTYNIE. Na skutek wystąpień antyżydowskich w Palestynie w Tel-Awiewie zgromadziło się około 10 tysięcy uchodźców żydowskich.

Arabi żądają przerwania emigracji żydów, zakazu sprzedaży ziemi żydom i utworzenia narodowego rządu arabskiego.

WYBORY WE FRANCJI. 26 b.m. odbyły się we Francji wybory do

parlamentu. Dotychczasowy wynik świadczy o zwycięstwie lewicy. Zakończenie wyborów nastąpi w dn. 3 Maja.

AMBASADOR NIEMIECKI W LONDYNIE. W połowie maja przybędzie do Londynu amb. Ribbentrop celem prowadzenia dalszych rozmów w sprawie sytuacji międzynarodowej.

JAPONJA A CHINY. Między Japonją a Chinami północnymi zawarty został pakt półwojskowy. Garnizon japoński w Tien Tsinie zwiększony został z 2 do 10 tysięcy żołnierzy.

NA FRONCIE ABISYŃSKIM. Abisyńczy liczą się z grozą zajęcia Addis Abeby przez Włochów, którzy uważają, że zajęcie stolicy zakończy wojnę. Słynny lotnik Lindberg ma rzekomo przewieźć negusa wraz z rodziną do Francji.

Z LITWY.

Litewska prasa opozycyjna o-

skarża rząd o dążenie do całkowitego uzależnienia się Litwy od Moskwy.

PODEJRZANE WIZYTY.

W ostatnich dniach przybyli do Moskwy Szefowie Sztabu Litwy i Łotwy.

Z AUSTRII.

Rząd austriacki zaprzecza kategorycznie, jakoby ruch oddziałów austriackich spowodowany został przez pogłoski o rzekomej koncentracji wojsk niemieckich na granicy Austrii.

Kto, gdzie i kiedy?

Na temat przyczyn, które spowodowały przyjazd do Chełma p. Ministra komunikacji, a następnie decyzję wykończenia gmachów i przeniesienia dyrekcji kolejowej z Radomia do Chełma, krąży w mieście najroźnorodniejsze, a często niezgodne z prawdą domysły. Pragnąc zaspokoić ciekawość naszych Czytelników w tej sprawie, podamy poniżej kilka dat i szczegółów.

Pierwsze zwrócenie uwagi na „zaniedbaną sprawę” i poruszenie umysłów ma, zgadnijcie, kto?...

W dniu 3 listopada 1935 r. w N-rze 45 (129) umieszczony został artykuł pióra p. Kazimierza Czernickiego p.t. „Świadek Rozwoju Rzeczypospolitej... ku wiecznej pamięci...” Artykuł zelektryzował wprost wszystkich świadomych obywateli. Przed wyłonieniem na słupach ogłoszeniowych i parkanach egzemplarzami „Kroniki” wystawiały tłumy ludzi. Nic dziwnego przytoczono tam historię projektu i budowę, następnie zaniedbanie rozpoczętej roboty, a w końcu pogłoskę, że pewne czynniki chcą w Chełmie w tych budynkach, zamiast dyrekcji, umieścić centralne więzienie. Do jakiego stopnia artykuł poruszył umysły, może służyć fakt, że w czasie święta państwowego dnia 11 listopada kazno dzieja z ambony przestrzegał, aby nie brać przykładu gospodarki państwowej ze sprawy dyrekcji.

W następnym numerze „Kroniki” z dnia 10 listopada umieszczony został artykuł dyr. Toporowskiego „Władzom rządowym pod rozważenie” i artykuł p. Wł. Jankowskiego „O prawdę, której nie ma”. — Oba

artykuły poświęcone dyrekcji w Chełmie.

20 listopada na posiedzeniu Zarządu miasta p.o. Prezydenta m. Chełma p. Franciszek Pawlak podał projekt opracowania memoriału do władz w sprawie dyrekcji.

22 listopada w czasie bytności w Chełmie p. wojewody lubelskiego, Dr. Rożnieckiego udała się doń delegacja w osobach p.o. p. prezydenta Pawlaka, radnych — Hilgiera i Orłowskiego oraz ławnika Szajna. P. Wojewoda obiecał delegacji jaknajszersze poparcie, a zarazem zwrócił uwagę, że miasto za mało w tej sprawie czyni starań.

23 listopada na posiedzeniu Rady Miejskiej został przedłożony przez Zarząd Miasta tekst krótkiego memoriału, który jednak uznany został przez Radnych za mało wyczerpujący. Na wniosek radnego Jamrozińskiego Rada uchwaliła powołanie specjalnego komitetu, złożonego ze wszystkich przedstawicieli społeczeństwa, zadaniem którego będzie prowadzenie akcji zarówno u władz, jak i na terenie parlamentarnym oraz w prasie aż do dotąd, póki sprawa niszczących budynków dyrekcyjnych nie zostanie zaiatwiona.

12 grudnia odbyło się pierwsze posiedzenie powołanego komitetu, na którym dokooptowano jeszcze większą, niż wskazano przez Radę ilość osób.

10 grudnia pod przewodnictwem p.o. prezydenta Pawlaka odbyło się plenarne posiedzenie Komitetu, na którym po wyczerpującym oświeśleniu sprawy wybrano sekcję propagandowo-redakcyjną z przewodniczącym p. rejentem Rewskim

i jego zastępcą p. sędzią Cieslikiem. Bezpośrednio po posiedzeniu Komitetu, odbyło się posiedzenie sekcji, na którym powierzono p. K. Czernickiemu opracowanie planu memoriału.

12 grudnia p. Czernicki przedstawia na posiedzeniu sekcji plan memoriału, który po uzupełnieniach zaakceptowano z tem, że każdy z członków na podstawie tego planu wypracuje memoriał, a później wybierze się najlepszy z uzupełnieniem argumentami z innych.

18 grudnia budowniczy miejski p. Fąfrowicz przedstawia część memoriału dotyczącą danych technicznych. Ponieważ inni członkowie nie dopisali w tym dniu ani oboznością, ani nowymi pomysłami, postanowiono powierzyć wypracowanie memoriału p. Czernickiemu, przy uwzględnieniu danych, przedstawionych przez p. Fąfrowicza. Skolei w dniu 22-XII 1935 ukazał się w naszym piśmie artykuł p.t. „Co się stanie z gmachami dyrekcji” — w którym p. St. Nowicki wyjaśnia jakie ciężary poniosło miasto w związku z projektem przeniesienia dyrekcji.

8 stycznia Komisja Propagandowo-redakcyjna akceptuje memoriał, opracowany przez p. Czernickiego.

27 stycznia plenarne posiedzenie całego Komitetu, na którym zaakceptowano tekst memoriału oraz postanowiono go wydać jako broszurę z ilustracjami na ładnym papierze. Na tymże posiedzeniu Komitet wybrał dwu delegatów do pojechania do Warszawy wraz z delegatami Rady Miejskiej. Wybrani zostali pp. rejent Rewski i sędzia Kozerski.

(Dokończenie na stronie czwartej)

MARJAN TRENDOTA.

Czy będzie las, gdy nie będzie nas.

Okres wiosny to czas sadzenia sadów, lasów i zadrzewiania dróg. Sporo energii w tym okresie wyżej uspołecznione organizacje młodego i starszego społeczeństwa, samorządy i szkoły poświęcają sprawie wysadzenia dróg drzewami, a jeszcze więcej energii zużywamy na dopilnowanie wzrostu drzew. I zupełnie słuszne jest to założenie, ten pęd do pozostawienia przyszłym pokoleniom żywego pomnika w formie drzewostanu, bo w okresie popowstaniowym obszar zalesiony obejmował 37 procent obszaru Polski, a po odzyskaniu wolności 22 procent, to obecnie już tylko 18,7 proc. znajduje się pod lasem. Jeżeli stan obecny zestawimy z krajami europejskimi, to w rządzie państw zajmujemy 17 miejsce pod względem stanu posiadania lasów.

Zagażnienie lasu, jego poszanie i rozszerzenie z okazji „Święta lasu”, które w bieżącym roku obchodziliśmy 25 kwietnia, a w niektórych miejscowościach i później musimy rozpatrywać ze strony zdrowotnej, gospodarczej, powodowej i wypoczynkowej.

Las, a zdrowie.

Dla każdego obywatela świadomego nie jest obcem, że im większy obszar zadrzewienia, tem lepszy stan zdrowotności. Określono nawet minimum teoretyczne, które celem podniesienia stanu zdrowotności jest konieczne do utrzymania a mianowicie 0,31 ha lasu na jednego mieszkańca. W Europie przeciętna na jednego mieszkańca wynosi 0,70 ha, a w Polsce 0,25 ha.

Las jako miejsce wypoczynkowe jest przecie niezastąpiony. Letnik

wybierający się na wieś celem spędzenia urlopu, zawsze rzuca pytanie: czy jest las i woda? Nie zawsze stosunek urlopowiczów jest właściwy do drzewa. Bardzo często z nudów robi się rozrywkę z niszczenia kory drzew szczyrykiem, deptce się po młodych kulturach leśnych, łamie się czubki drzew, gdy tymczasem we Francji obowiązkiem każdego turysty jest zabrać ze sobą woreczek ziemi, z której tworzy się w skalistych terenach warstwę żyzną, potrzebną do zalesienia.

Las a powódzie i gospodarstwo narodowe.

Bardzo często mówiąc o zalesieniu, mamy na względzie stronę gospodarczą, artystyczną. Rozumowanie to słuszne, bo zastosowanie drzewa poza budownictwem drewnianem, które jest wypychane przez budownictwo kamienne, rośnie z każdym dniem. Przemysł chemiczny, papierniczy, górnictwo — to główni konsumenci drzewa, którego stan spada z każdym rokiem. Ostatnia powódź nasunęła nam pytanie:

czy skutków jej nie należy przypisać nadmiernemu zniszczeniu lasów w górach. W każdym razie musimy stwierdzić, że nie przybrałyby one tych rozmiarów, gdyby tereny te były dostatecznie zalesione.

Zagranicą jest dla tej sprawy ogromne zrozumienie ze strony rządów, jakoteż i społeczeństwa. Słusznie też sfery bliżej stojące zagażnienia leśnego alarmują o zalesieniu lotnych piasków, których w Polsce nie brak. Państwo przeznacza dość pokaźne sumy na zalesienie nieużytków. Samorządy współdziałają w tej akcji.

Chełm i Włodawa, a zalesienie nieużytków.

Jadąc przez tereny tych dwóch powiatów spotykamy całe morza lotnych piasków, zwłaszcza w pasie nadbużańskim. Wiatry przenoszą te piachy na łąki, pola, do tego stopnia, że całe tysiące hektarów stają się nie do użytku. Dość częste opowiadania słyszy się od ludności tych terenów, że w pobliżu tych wydym, były pola zasiewane, lub jeziora w których przed 20 la-

29 stycznia Zarząd Miejski uchwala sumę 1.000 zł. na koszty związane z wydaniem memoriału i wyjazdem delegacji do Warszawy.

5 lutego Rada Miejska akceptuje tekst memoriału, który następnie wydrukowano jako broszurę p.t. „Zapomniana i zaniedbana sprawa.” Wybrano również i 2 członków delegacji od Rady (pp. Hilgier i I.M. Lederman).

8 lutego p.o. Prezydenta p. Pawlak wraz z radnym Hilgierem udają się do p. Wojewody Lubelskiego, prosząc o pojechanie na czele delegacji do Lublina. P. Wojewoda nadzwyczaj przychylnie odniósł się do treści memoriału i obiecał nie tylko wystarać się o szybką audjencję u p. Premiera i Ministra Komunikacji, ale przyrzekając swój udział jednocześnie zapewnił, że uczyni wszystko co tylko będzie mógł, aby budynki były wykonane i Dyrekcja została przeniesiona do Chełma.

8 lutego, po przyjeździe delegatów od p. Wojewody zebrał się cały Komitet Obywatelski, który wobec objęcia w tymże dniu urzędowania nowego prezydenta miasta p. Tomaszewskiego, prosił go o udanie się z delegacją do Warszawy. Również w tym dniu i na tym posiedzeniu ustalono ostatecznie, że prócz p. Wojewody i p. Prezydenta w delegacji pojadą pp. senator Felician Lechnicki i rejent Rewski.

27 lutego delegacja w powyżej podanym składzie wyjechała do Warszawy.

O szczegółach pobytu delegacji pisaliśmy w swoim czasie.

W początkach marca senator Lechnicki wygłosił przemówienie w senacie. Tekst podaliśmy dosłownie w „Kronice Nadbużańskiej”.

9 kwietnia p. Minister Ulrych przybył do Chełma. (Opisaliśmy ten doniosły dla sprawy wypadek).

24 kwietnia — decyzją Komitetu ekonomicznego Rady Ministrów, aby budynki wykończyć i Dyrekcję przenieść z Radomia do Chełma.

Nie od rzeczy będzie na zakończenie dodać, że memoriał „Zapomniana sprawa” został wręczony wszystkim członkom Rządu, senatorom, posłom i przesłany został do wszystkich dzienników w Polsce.

Po za bardzo małymi wyjątkami cała prawie prasa polska poświęciła naszej chełmskiej sprawie bardzo gorące i życzliwe artykuły. Na pierwszym miejscu należy postawić „Ilustrowany Kurjer Codzienny” (krakowski), „Kurjer Poranny” i wileńskie „Słowo”.

Uchwalenie budżetu miejskiego.

Demonstracja lewicy żydowskiej. — Redukcja budżetu. — Nowi kandydaci do Berezz.

W ub. tygodniu Rada Miejska m. Chełma zdołała wreszcie uchwalić nowy budżet miasta na rok 1936/37. Tradycyjnie, z godzinnym opóźnieniem rozpoczęto obrady, na wstępie których prez. Tomaszewski ogłosił kilka komunikatów Zarządu Miejskiego, jak w sprawie przeniesienia dyrekcji do Chełma, budowy nowego parku miejskiego i t.d. Na stole przydługim znalazł się pisemny wniosek podpisany przez pięciu radnych socjalistycznych o wyasygnowanie z kasy miejskiej 600 zł. na zapomogę dla rodzin ofiar wypadków lwowskich. Wobec tego że każdy wniosek ma zawierać podpisy co najmniej 8 radnych — zgłoszony nie został poddany głosowaniu.

Skości przystąpiono do obrad nad budżetem. Dokonane przez komisję finansowo-budżetową poprawki zredukowały budżet do kwoty 501.504 zł. 48 gr. t.j. o 1926 zł. Uległy redukcji wydatki działu administracyjnego jak diety i odszkodowania dla niezawodowych członków Zarządu Miejskiego, uposażenie personelu, emerytury i zapomogi. Skreślono całkowicie kwoty 200 zł. na herbatkę dla urzędników miejskich i tajemniczą pozycję 1400 zł. na jakieś świadczenia specjalne, wobec braku podstaw prawnych do ich uchwalenia.

Kosztom redukcji i skreśleń uległy powiększeniu inne pozycje wydatków bardziej potrzebnych i rzeczowych. Do tych zaliczyć należy przeznaczenie 2370 zł. na zapoczątkowanie budowy nowej szkoły na Pilichonkach.

Obrady obfitowały w niepoważne, demagogiczne i gorszące wystąpienia radnych Aksełrada i Bekiera z klubu Poale-Sjon, domagające się uchwalenia nowych kwot ogółem 20 tys. zł. na pożyteczne wprawdzie cele, których w budżecie nie można jeszcze obecnie uwzględnić z braku źródeł pokrycia. Wnioski ich przeznaczone przede wszystkim dla wypelnionej smarkaterji partyjną galerji — upadły bo inaczej stać się nie mogły. Ciekawym był wniosek domagający się zakupu dla biblioteki miejskiej w Chełmie książek żydowskich za 500 zł., drugi bardziej bezkrytyczny... o zredukowanie uposażenia prezydenta miasta 50 proc.!!! Tajemniczymi pozostały motywy do żądania Aksełrada o uchwalenie

1000 zł. na zapomogi matkom na świadome macierzyństwo.

O poziomie mentalności takich proletarijuszów ducha, ciała i mózgow świadczą zaskła okoliczność kilkakrotnego zwracania im przez przewodniczącego uwag o niekulturalnej formie przemawiania, z rękami w kieszeniach. Spowodowało to małą gorzką uwagę: „Panie prezydencie taka uwaga jest nie logiczna.

Tak panie Bekier, kurtuazja w stosunku do kolegów nawet tylko klubowych, obowiązuje w każdym ustroju.

Oto grzmiące słowa tych żołnierzy z ołowiem: „sfery posiadające nie płacą podatków bo mają tutaj i w Rzeczy swoich przyjaciół, obrona mas posiadających jest mocna a urzędnicy miejscy działają przeciw proletariatu! Ten sam radny Aksełrad wobec nieuchwalenia jego wniosku o wprowadzenie kwot na nowe cele uznał to dla siebie za zrozumiałe (my też rozumiemy przyp. red.) ponieważ... tylko robotnicy mieli rozumienie dla oświaty a nie klasa posiadająca. Według słów tego czerwonoustego — ci którzy dziś w Polsce rządzą i rządzą chcą, dawniej posyłali swoje dzieci do szkół rosyjskich. Ci stoją obecnie u steru Rządów, nie mogą więc mieć zrozumienia potrzeb oświaty w języku macierzystym, bo nie mieli tego dla własnych dzieci”.

Za niedopuszczalne takie wystąpienia zarazem bezprzykładnie nawiązane, przewodniczący dwukrotnie udzielił upomnień z zapisaniem do protokołu. Uspokoilo to rozpalone mózgi.

Po przedyskutowaniu budżetu działami, uchwalono go głosami radnych z Polskiego Klubu Gosp. i Żydowskiego Klubu Gospodarczego które całkowicie wypowiedziały się za budżetem w brzmieniu opracowanym przez Komisję finans. budżetową. Przeciw budżetowi głosowali radni P. P. S. i klas. Z. Z. oraz lewicy żyd. Poale-Sjon.

Won.

Święto Narodowe 3-go Maja

Dnia 20 kwietnia odbyło się zebranie organizacyjne Komitetu Obywatelskiego, zwołanego przez P. Starostę Edwarda Woronowicza, Prezydenta Miasta Chełma P. Tadeusza Tomaszewskiego i Księdza Kanonika Wacława Kosiora, Pre-

zesa Polskiej Macierzy Szkolnej w Chełmie.

Obecni wybrali na Przewodniczącego Komitetu Obywatelskiego p. prezydenta T. Tomaszewskiego, na sekretarza p. prof. T. Sliwowską.

Uchwalono program uroczystości. Nadto zorganizowano w tygodniu poprzedzającym obchód rozsprzedaż nalepek po domach i sklepach. Dn. 3-go Maja zbiórka uliczna do puszek. Celem sprawnego wykonania zamierzonego programu wybrano 4 sekcje: finansowo-zbiórkową — prezydium Sekcji: P.P. inspektor Krawczyk, Parysiewiczowa i inż. Frankiewiczowa; propagandową — prezydium: P. P. Kinczyk, Mrozkiewicz i Godziszewski; imprezową — prezydium: P. rejent Godlewski, panie: Tomaszewska, Walewska; porządkową — prezydium: kom. Pawłowski, kpt. Wunderlich, kpt. Czujkiewicz i inż. Fafrowicz.

Do ścisłego Komitetu wybrano Ks. Kanonika W. Kosiora, p. Plk. Jasińskiego oraz prezydja sekcji.

Następne zebranie odbyło się dn. 27 kwietnia br., na którym zdawano sprawozdanie z prac dokonanych i uzgodniono przebieg prac dalszych — oraz ustalono definitywnie program uroczystości i godziny poszczególnych punktów, który zostanie podany do wiadomości społeczeństwa w odezwach rozklejonych po mieście i rozesyłanych na powiat.

Komitet liczy na gorące poparcie społeczeństwa, które nie tylko groszem ofiarnym pomoże Macierzy w jej pracach oświatowych na Kresach Wschodnich, lecz swoją liczną obecnością na nabożeństwie i imprezach uświetni obchód tak drogiego i tradycyjnego Święta, jakim jest „3-ci Maj”.

Z działalności Rodziny Wojskowej w Chełmie.

Z dniem I. X. 1935 r. zorganizowany został staraniem Rodziny Wojskowej „Dzieciniec”, który finansowany jest przez tą Organizację.

Rodzina Wojskowa zakupiła całkowite urządzenie, łoża na opiekę, obsługę, dożywianie, oraz zaopatruje działwę w odzież.

„Dzieciniec” powstał na skutek inicjatywy P. H. Wunderlichowej, referentki Zw. Strzel., która będąc członkinią Rodziny Wojskowej, uzyskała duże poparcie i pomoc tego Stowarzyszenia.

Rozszerzając swą działalność Rodzina Wzjskowa zamierz zorganizować półkolonje letnie dla 100 dzieci

ty łowiono ryby, a dziś mamy krajobraz „Sachary”. Grunty te należą zazwyczaj do całych gromad, rzadziej do pojedynczych osób. Obrazy takie znajdziemy w Hniszowie, Świerżach, gminie Sobibór, w Orchówku, Oknińce i t. p. Ludności tej wsi nie stać na zalesienie tych wydm, ale brak jest również i zrozumienia, gdy zjawia się pomoc państwa, czy samorządu. Nierzadkie są wypadki oporu, gdy zjawia się inicjatywa społeczna, czy państwowa, bo ludność uważa wejście tego czynnika za wywłaszczenie ich ze stanu posiadania. Tymczasem państwo i samorząd dają sadzonki i nadzór fachowy, materiał do sporządzenia tam. Od wsi Komisarz ochrony lasów wymaga tylko robocizny, a las pozostaje własnością gromad tych wsi do których uprzednio nieużytek należał.

Trudna jest praca Komisarza ochrony lasów, jeżeli ma do pokonania przy zalesieniu nieużytków obok złośliwej przyrody, która przerzucając piaski z miejsc na miejsce przysypuje młode sadzonki

sosen, i bierność mas, wpływająca z braku zrozumienia sprawy przez ludność naszej wsi.

Szkoły i organizacje do szturm.

Do zatamowania ruchów piasku, ustawia się płotki w kierunku prostopadłym do panujących złośliwych wiatrów celem powstrzymania tychże od zadmuchiwania posadzonych sadzonek sosnowych, lub podwiewania i obnażania korzeni.

Do przełamania braku zrozumienia potrzebna jest akcja uświadamiająca, prowadzona systematycznie przez czynnik społeczny wśród społeczeństwa. Z okazji święta lasu w szkołach odbędą się pogadanki i sadzenie drzew przy drogach. Starsi zorganizowani w Kółkach Rolniczych, Spółdzielniach, zaś młodzi w Kółkach Młodzieży, Związkach Strzeleckich, Och. Strazach Pożarnych winni poświęcić choć jeden dzień na propagandę

tak doniosłego zagadnienia. Oprócz tego dobrzeby było zasadzić kawałek nieużytku drzewami, bądź wysadzić kawałek drogi drzewami. Z propagandą związaną z koniecznością zadrzewienia dróg i nieużytków wiąże się sprawa posazowania drzew przydrożnych i leśnych. Tutaj możnaby ułożyć sąd inscenizowany nad człowiekiem, który łamie drzewo i wystawić go z okazji „Dnia Lasu”. Wieczór ten może być urozmaicony pieśnią deklamacją i odczytaniem odpowiednich broszur, które rok rcznie przed Świętem Lasu rozsyłane są do poszczególnych organizacji i szkół.

Gdzie zasadzono już nieużytki i drogi.

Od ośmiu lat prowadzona akcja dała dobre wyniki. W powiecie chełmskim zalesiono kilkadziesiąt morgów nieużytków, wydm piaszczystych, w Hniszowie i Wólce Petryłowskiej, a we włodawskim w Orchówku Okuniniec, Tarasiukach, Piesiej Woli i Ostrowiu Siedl. Wy-

niki tych prac zalesieniowych są zadawalające, miejsca które dawniej zajmowane były przez złośliwe ruchome lotne piaski, są dziś opalone zagajnikami sosnowymi, liczącymi już około 8 lat.

Inicjatorem tej akcji jest p. inż. Osinski Komisarz ochrony lasów przy współudziale samorządów powiatowych i gminnych.

Poza tem kilkadziesiąt kilometrów dróg wysadziły organizacje młodzieżowe i samorządy w obydwu powiatach.

Inne miejscowości winny pójść za przykładem tych, którzy już lody bierności przełamali.

Gdy wszyscy staniami do wytrwałej akcji zalesienia i szanowania drzew, to przyszłe pokolenia nie będą miały do nas pretensji, że żyliśmy ich kosztem. Rzucajmy hasło nie będzie nas, a będzie las.

Rodacy!

W 145 rocznicę Konstytucji Majowej zwraca się do ogółu obywateli miasta i powiatu Obywatelski Komitet Święta 3-go Maja z gorącym apelem o żywiołowe zmanifestowanie uczuć patriotycznych na rzecz Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej

Czyni to w myśl hasła konstytucji Majowej, powołującej do zaszczytnych szeregów obywatelskich wszystkich, dla których dobro Państwa i Narodu jest najwyższym prawem.

Silna władza, pełny skarb, potężna armia, oświecony i dobrobytem cieszący się ogół obywateli, to najlepsza gwarancja bezpieczeństwa jednostki, Narodu i Państwa.

W najcięższych chwilach przyswiecała ta myśl, przeżyła siły do wytrwania prowadząc w rezultacie do odzyskania Niepodległości.

Zrealizowany ten program w naszej nowej Konstytucji 23 kwietnia 1935 roku zobowiązał nas wobec historii i przyszłych pokoleń do spełnienia obywatelskich obowiązków, jakie nakłada na nas dzisiejsza teraźniejszość.

Wobec powyższego zwracamy się raz jeszcze z apelem do wszystkich obywateli bez różnicy stanu, narodowości, wyznania i przekonań politycznych do gorliwego pełnienia obowiązków obywatelskich, do gremjalnego uczestnictwa w dniu uroczystości 3-cio Majowych i do złożenia choćby najskromniejszej ofiary na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej, spadkobierczyni programu oświatowego, której wysiłkiem dźwiga się nasze szkolnictwo kresowe.

KOMITET OBYWATELSKI ŚWIĘTA 3-GO MAJA w CHELMIE

Program uroczystości:

2 MAJA

Godz. 18.30 Capstrzyk z towarzyszeniem orkiestr 7 p. p. Leg. i K. P. W.

3 MAJA

Godz. 9 Nabożeństwo w Kościele Marjackim dla Przedstawicieli Władz, Wojska, Delegacji społecznych i młodzieży szkolnej. Organizacje ze sztandarami.

Godz. 10.30 DEFILADA.

Godz. 12.30 Odczyt propagandowy p. adwokata Ignacego Barskiego w sali kina „Tęcza”. Wstęp 10 gr.

Godz. 15 Zabawa ludowa w ogrodzie miejskim z niespodziankami i udziałem 2-ch orkiestr: wojskowej i K. P. W. Wstęp 10 gr.

Godz. 16 Bieg Narodowy na przełaj P. W. i W. F. z nagrodami.

Przez cały tydzień rozprzedaż nalepek na Dar Narodowy po domach i sklepach. W dniu 3 Maja od godz. 8-ej do 13-ej zbiórka uliczna.

Kronika.

Podziękowanie.

Zarząd Oddziału Grodzkiego Zw. Strzeleckiego w Chełmie, niniejszym składa p. Marji Szanter serdeczne podziękowanie za złożoną w kwocie 10 zł. dobrowolną ofiarę na rzecz Związku.

Okręgowy Zjazd przedstawicieli Spółdzielni Spożywców.

W dniu 10 maja r.b. o godz. 11-ej w sali Polskiego Klubu Społecznego w Chełmie, przy ulicy Lubelskiej Nr. 4, odbędzie się Okręgowy Zjazd przedstawicieli Spółdzielni Spożywców naszego okręgu z następującym porządkiem obrad:

1) Odczytanie uchwał wiosennej

konferencji okręgowej w r. ub. 2) Przemówienie z okazji XXV-lecia Związku;

3) Rozpatrzenie i omówienie sprawozdania i bilansu Związku za 1935 r. oraz planu działań na r. 1936;

4) Ustalenie kandydatur do Rady Nadzorczej Związku;

5) Wyznaczenie składów na działalność Rady Okręgowej od Spółdzielni swego okręgu, oraz uchwalenie budżetu wydatków i planu działań Rady Okręgowej;

6) Wybory Członków Rady Okręgowej (zgodnie z przepisami § 22 statutu Związku).

Nowy wójt gm. Bukowa.

W tych dniach dokonano wyboru nowego wójta gminy Bukowa

pow. chełmskiego; którym został p. Józef Misiura, rolnik z Bukowy Małej.

Drugim kandydatem który „przepadł” w wyborach, był p. Pużanowski, dotychczasowy komisarz wójt tej gminy.

Nowe władze Związku Kupców Polskich.

W ub. niedzielę odbyło się roczne walne zebranie Oddziału Związku Kupców Polskich w Chełmie, w którym wzięło udział przeszło 40 osób. Po złożeniu obszernych sprawozdań z dotychczasowej działalności udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi. Skolei wybrano nowe władze jak następuje: Michał Lorenc — prezes, Wilhelm Szajbler — wiceprezes, Franciszek Stannik — sekretarz, Andrzej Kowalczyk — skarbnik i Eugeniusz Banaszek — członek Zarządu.

Zjazd Straży Pożarnych z pow. chełmskiego.

Dnia 14 czerwca r.b. odbędzie się w Chełmie Zjazd wszystkich Straży ogniowych ochotniczych z całego powiatu, należących do chełmskiego Oddziału Związku Straży Pożarnych.

Zjazd połączony będzie z kursami sprawności strażackiej. Z tego powodu już obecnie w strażach odbywają się przygotowania i ćwiczenia.

Zmiana miejsca postoju autobusów w Chełmie.

Stacja autobusowa w Chełmie zostanie przeniesiona z placu Tadeusza Kościuszki (przy cerkwi praw.) na plac miejski przy ul. Lubelskiej Nr. 84, naprzeciw nowozakładającego się parku miejskiego.

Na Placu Kościuszki po rozwaleniu kilku bud, postawionych na prawach dzierżawy, odnawianych corocznie przez prywatnych sklepikarzy, powstanie piękny skwer z kwietnikami.

W Berezie Kartuskiej nie zbraknie i chełmianina.

Na mocy rozporządzenia władz administracyjnych został wywieziony z Chełma do Berezii Kartuskiej 22-letni Dawid Cwiling, niepoprawny komunista, która niedawno na mocy amnestji wyszedł z więzienia.

Jak słowo „Bereza”, jest strasznie dla wicherzycieli niech posłuszny znamienny fakt, że Cwiling, wysłuchawszy orzeczenia, dostał gwałtownych torsji.

Ojciec Cwilinga, kupiec tutejszy, znany pod przezwiskiem „dwadcać kopiejek”, (od „bazaru amerykańskiego” z ceną dwudziestu kopiejek za każdy przedmiot), jest znów odmiennego zdania — powiada, że „może on tam się rozumu nauczyć.”

Teatr Ortyma w Chełmie.

W czwartek dnia 30 kwietnia, teatr dla dzieci T. Ortyma, z Warszawy, odegrał na scenie teatru miejskiego w Chełmie 3 bajki: „Śpiąca Królewna”, „Czerwony kapturek” i „Trzy świnki na scenie. Początek o godzinie 16-ej.

Związek Podof. Rezerwy w Chełmie bezczynny.

Na odbytem onegdaj posiedzeniu Federacji P.Z.O.O. w Chełmie poświęconemu wzięciu udziału w uroczystościach żałobnych w pierwszą rocznicę zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego i sprawom organizacyjnym, uchwalono zwrócić się do Prezesa Związku Podoficerów Rezerwy p. Pawłaka, wiceprezydenta miasta o wznowienie działalności tego Związku, względnie o przeprowadzenie likwidacji martwej obecnie organizacji.

Ze sportu.

Rozegrany w ub. niedzielę zawody piłki nożnej przyniosły decydujące zwycięstwo klubowi „Strzelec” w stosunku 3 : 2 nad „Makabi” Bramki strzelili: Kozak — dwie, trzecią Widowski.

Nocne dyżury aptek.

Od soboty tj. 2 maja b.r. dyżuruje w ciągu tygodnia apteka mg. Józefa Papużyńskiego, ul. Lubelska 34.

Niepoczytalność, chamstwo

czy program Stronnictwa Narodowego

Ostatnie zebranie członków tu-tejszego koła Stronnictwa Narodowego zostało urozmaicone „prelekcją” studenta K. U. L. Lipskiego, który uniesiony swadą, potępiał działalność niektórych członków Rządu, zarzucając im zdradę Polski. Lwią część swego przemówienia poświęcił działalności Marszałka Piłsudskiego, świadomie przekraczając stwierdzone fakty historyczne. Całe przemówienie było stekiem bezczelnego kłamstwa.

Nieprzytomnego prelegenta można usprawiedliwić jedynie przypisując występ zamroczeniu umysłowemu i niepoczytalności.

Częściowo usprawiedliwić można słuchaczy, wśród których widział się młodzież. W żaden jednak sposób nie można usprawiedliwić Członków Zarządu Str. Nar., którzy nie powinni byli dopuścić do chamstwa, mającego na celu szerzenie zarazy antypaństwowej.

Jeśli jednak prelekcja powyższa była wypełnieniem programu Stronnictwa, to z przykrością stwierdzić musimy, że podobne wystąpienia nie są rzeczą nową, a stale spotykamy je w ulotkach kompartii.

Przypuszczać można było, że partja, zwąca się polską różnić się będzie choć cośkolwiek od kompartii ze wszystkimi jej przybudówkami.

Sygnatura C. 1438/35 r.

Wezwanie publiczne;

Sąd Grodzki w Chełmie, stosownie do postanowienia swego z dnia 29 października 1935 r. w sprawie Nr. C. 1438/35 r. i na mocy art. 94 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowem, wzywa posiadacza zaginionego weksłu na sumę 100 (sto) złotych, treść którego jest następująca: Chełm, dnia 23 maja 1935 r. na zł. 100. Dnia 19. października 1935 r. zapłacić za ten sola weksel na zlecenie firmy Przysuski i Tykociński sumę złotych sto. Płatny J. Kantor, Chełm, Lubelska. 33. J. Kantor. In dorso: Przysuski i Tykociński, aby w terminie 60-dniowym od dnia dokonania niniejszego ogłoszenia zgłosił się i okazał Sądowi ten weksel pod skutkami uznania tego weksłu za umorzony. (Nr. C. 1438 35 r.)

Zarząd Koła Sióstr Pogotowia Sanitarnego P.C.K. w Chełmie zawiadamia iż w dniu 3-go maja o godz. 16-j odbędzie się zebranie w świetlicy P.C.K. na Górcie. Przybycie na zebranie wszystkich jest pożądaną ze względu na ważność sprawy. Na zebraniu tym omawiane będą sprawy zorganizowania wycieczki do Warszawy i odbycia praktyki szpitalnej.

Przewodnicząca
S. Sałęgowa

Nadesłane.

Do Wielce Szanownej Redakcji
tygodnika „Kronika Nadbużańska”
w Chełmie.

Najuprzejmiej proszę o łaskawe umieszczenie w swym poczytnym piśmie następującego wyjaśnienia:

W dniu 17 kwietnia w niektórych pismach ukazał się spis b. szpicli carskiej ochrony, w którym figuruje niejaki Stanisław Gut.

Ponieważ identyczność imienia i nazwiska może wprowadzić w błąd opinię publiczną, i aby nie utożsamiano mnie z nieznanym mi osobnikiem, zasługującym na najwyższą pogardę, oświadczam:

1) Podobna publikacja nazwisk była podana w jednym z pism lubelskich w 1917 r., gdy byłem w wojsku w Rosji. Wówczas natychmiast dał wyjaśnienie s. p. ojciec mój. Wyjaśnienie było wtedy ułatwione, gdyż podane było: „Stanisław syn Piotra”, podczas gdy imię ojca mego Antoni.

2) W redakcji „Dzień Dobry” w Radmiu oświadczono mi, że ów Gut pochodzi z Siedlec.

Ja urodziłem się w Lublinie w 1883 r. W 1900 r. wstąpiłem do Szkoły technicznej w Chełmie. Po ukończeniu w r. 1903 pracowałem w Lublinie na 5 oddz. drogowym b. dr. Nadwiślańskiej. W r. 1911—12 czasowo mieszkalem w Piotrogradzie, gdzie w Instytucie Inżynierów Cywilnych zdawałem egzamin na budowniczego.

3) Czynię starania w celu uzyskania szczegółów, dotyczących owego Guta, jak to imię ojca, lata, zawód, teren działalności, pobyt obecny i t. p. co podam do wiadomości ogółu.

4) Po uzyskaniu adresu p. pułk. E-ra Tadeusza Stepińskiego—udam się do Niego osobiście, aby otrzymać najwiarogodniejsze chyba świadectwo prawdy.

Sądzę, że niniejsze oświadczenie wystarczy abym był wolny od hańbiących podejrzeń a ewentualne dalsze uwłaczające mi przypuszczenia będę uważał za złą wolę, na którą odpowiednio zmuszony będę reagować.

Łączę wyrazy prawdziwego szacunku i poważania.

27. IV. 1936 r.

Stanisław Gut.

Sprawozdanie.

Powiatowego Komitetu Dni Przeciwgruźliczych w Chełmie
z akcji od dn. 1-XII 1935 r. do dn. 10-I 1936 r.

PRZYCHÓD:

Bal Maskowy w Sylwestra	Zł. 716,95
Podwieczorek w Simie 5-III	52,00
Przedstawienie w K.P.W. „	13,00
Dancing w Adrji 15-II-36	24,50
Dancing w Simie 20-II-36	25,50
Zbiórka uliczna 8-XII-35	67,74
„ „ 22-XII-35	45,61
„ „ 5-I-36	71,75
Sprzedaż znaczków przeciwgruźl.	279,70

Dobrowolne ofiary:	
Rejent Rewski	5,00
Zarząd Elektrowni	10,00
Za znaczki (Świerże) z 1934 r.	9,80

Razem Zł. 1321,55

Zł. 1321,55

Przewodniczący Sekcji
Imprezowej

RZĄDKOWSKI

Chełm, dn. 24-IV 1936 r.

ROZCHÓD:

Wydatki	Zł. 288,18
Udział Straży Ogniowej	192,78
Wydatki	10,53
„	19,30
„	10,75
„	22,80
Procent Komit. Wojewódzki	75,17
Wynagrodzenie sekretarki	25,00

Razem Zł. 644,51

Czysty zysk 677,04

Zł. 1321,55

Przewodniczący Komitetu
Dni Przeciwgruźliczych

Dr. SAGATOWSKI

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Chełmskiego w Chełmie lubelskim, ul. Lubelska 73.

Oprocentowuje wkłady od 5% do 6½% już od dnia wpłaty
Gwarantuje wkłady nie tylko kapitałami własnymi lecz również
zabezpiecza je całym majątkiem i dochodami Związku Poręczy-
cielskiego.

Tajemnica lokat ustawowo zastrzeżona. Nawet w wypadkach
egzekucji należność wypłacona być może tylko za przedstawie-
niem książeczki oszczędnościowej.

K. K. O. to fundament Twojej beztroskiej starości.

Redaktor odpowiedzialny
STEFAN GODZISZEWSKI

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ KULTURY
POLSKIEJ W CHEŁMIE

Tłoczono w drukarni „Zwierciadło”
Chełm-lub. Lubelska 56.

Zarząd Gminy
WOJSŁAWICE

Wojsławice, dn. 29.IV. 36 r

Ogłoszenie przetargowe

Zarząd Gminy Wojsławice ogłasza niniejszem nieograniczony przetarg pi-semny na wykonanie w roku 1936 i 1936, budowy z własnych materiałów przedsiębiorcy, budynku „Domu Ludowego” we wsi Putnowice, gm. Wojsławice. Budynek drewniany, kryty gontem, na fundamentach z cegły, o ogólnej kubaturze 663 m³.

Przetarg odbędzie się w dn. 18 maja 1936 r. o godzinie 12-ej w lokalu Zarządu gminnego w Wojsławicach.

Wszelkich informacji w powyższej sprawie udziela Zarząd gminny w godz. urzędowych, oraz Wydział Powiatowy w Chełmie. „Referat Budowlany” pokój Nr. 2. — gdzie znajdują się do nabycia kosztorysy, w cenie po 2 zł. za egzemplarz, jak również plany projektowanego budynku.

Wójt gminy Wojsławice

(—) Rogowski

ROWERY

Zawadzkiego
Kamińskiego i inne

wszelkie

części zapas.

„Technika”

inż. W. Jodko

CHEŁM

Lubelska 59 tel. 88

Piorunochrony

Dnia 3 V. 1936 r. o godzinie 16 odbędzie się
pod protektoratem pp. Starosty Woronowicza
Edwarda i Komendanta Garnizonu ppłk. Ja-
sińskiego Lucjana

„Bieg Narodowy na przełaj”

na przestrzeni 3 klm.

Bieg jest dostępny dla wszystkich obywateli Rzeczypospolitej, którzy ukończyli 18 lat życia i zostali przez lekarza uznani za zdolnych do biegu.

Zapisy do biegu przyjmuje Komenda Obwodu W. F. i P.W. do dnia 2 maja 1936 r.

Badanie lekarskie zawodników odbędzie się przed biegiem. Miejsce zbiórki zawodników zostanie podane dodatkowo.

Uroczyste rozdanie nagród nastąpi bezpośrednio po ukończeniu biegu przez zawodników.

Kierownik biegu:

(—) Edward Wunderlich kpt.
Komendant Obwodu W.F. i P.W.